

Sarajevo, 29.07.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.07.2019.- 26.07.2019.

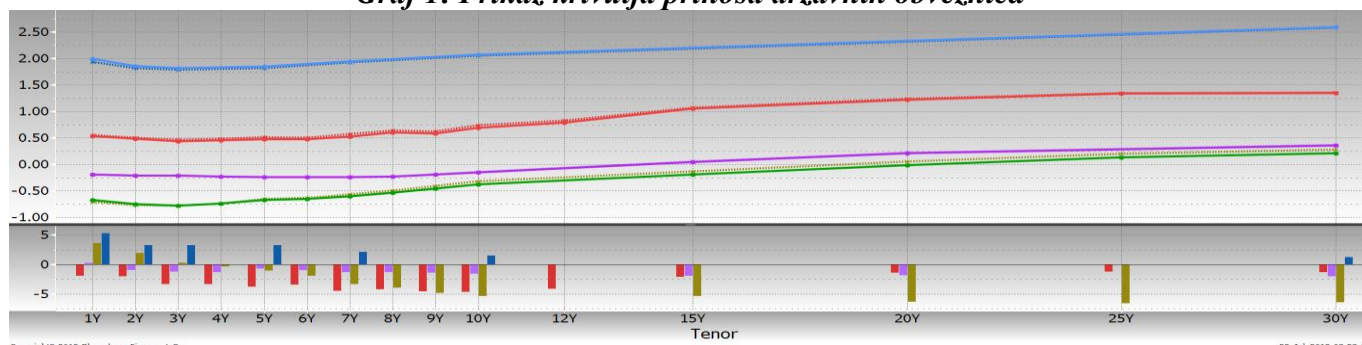
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	19.7.19	-	26.7.19	19.7.19	-	26.7.19	19.7.19	-	26.7.19	19.7.19	-	26.7.19
2 godine	-0,77	-	-0,75	1,82	-	1,85	0,52	-	0,49	-0,20	-	-0,21
5 godina	-0,66	-	-0,67	1,81	-	1,85	0,51	-	0,48	-0,23	-	-0,23
10 godina	-0,32	-	-0,38	2,06	-	2,07	0,73	-	0,69	-0,13	-	-0,15

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	19.7.19	-	26.7.19
3 mjeseca	-0,588	-	-0,572
6 mjeseci	-0,625	-	-0,611
1 godina	-0,680	-	-0,663

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.07.2019. godine (pune linije) i 19.07.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

MMF je prošlog tjedna objavio prognoze globalnog ekonomskog rasta za tekuću i narednu godinu, upozoravajući da bi dalje jačanje trgovinskih tenzija između SAD i Kine te Brexit bez sporazuma mogli dodatno usporiti rast i oslabiti ulaganja. U priopćenju se navodi da su negativni rizici intenzivirani i da se sada očekuje globalni ekonomski rast od 3,2% u tekućoj i 3,5% u narednoj godini, što je niže za 0,1% za obje godine u odnosu na prognozu iz travnja, te četvrto smanjenje ovih prognoza od listopada prošle godine. Istodobno, MMF je smanjio prognozu rasta globalne trgovine za 0,9% na 2,5% u ovoj godini, dok za narednu godinu prognoziraju rast za 3,7%, što je za 0,2% niže od ranije prognozirano.

EUROZONA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica ECB na kojoj nisu uvedene dodatne monetarne olakšice, iako je to tržište očekivalo. ECB je preoblikovala smjernice i zatražila pripremanje dodatnih opcija za monetarne olakšice, eksplicitno otvarajući put za smanjenje referentne kamatne stope, kao i dodatne kvantitativne olakšice od rujna. UV ECB je zadužio relevantne komitete eurosustava da ispituju različite opcije, uključujući i načine da ojačaju smjernice budućih kretanja kamatnih stopa, monetarnih olakšica kroz ublažavanje mjera poput uspostavljanja višeslojnog sustava za naknade na rezerve, kao i opcije za veličinu i sastav potencijalnog novog programa kvantitativnih olakšica. Iz ECB sada očekuju da će ključne kamatne stope ostati na sadašnjim ili nižim razinama barem do polovice 2020. godine. Predsjednik ECB Draghi je na pratećoj pres-konferenciji izjavio da ECB trenutno vidi rizike recesije kao

prilično niske. On je istaknuo da tržište rada nastavlja da se poboljšava, dok nominalni rast plaća nastavlja da podržava potrošnju. Ministarstvo financija Njemačke je objavilo mjesečno izvješće u kojem je navedeno da slabljenje globalne ekonomije utječe na njemačku industriju i izvoz te je upozoreno da bi usporenje industrije moglo biti dugotrajno. Vodeći pokazatelji, kao i smanjenje porudžbina, ukazuju da bi razdoblje ekonomskog slabljenja u industriji mogao potrajati. Ipak, slika domaće tražnje izgleda nešto bolje uz stopu zaposlenosti koja i dalje bilježi rast s obzirom da kompanije tragaju za radnicima, iako nešto sporijim tempom. Ovo izvješće reflektira ranije iznijete stavove da desetogodišnji ekonomski rast u najvećoj ekonomiji Europe iščezava s obzirom na to da čimbenici poput Brexita i trgovinskog rata imaju utjecaj na izvoz Njemačke.

ECB je u petak objavila rezultate istraživanja profesionalnih prognozera, prema kojim je prognoza stope inflacije u tekućoj godini smanjena na 1,3% sa 1,4%, dok u 2020. i 2021. godini prognozirane stope iznose 1,4% i 1,5% (prethodno prognozirano 1,5% i 1,6%), respektivno. Stopa GDP-a je ostala nepromijenjena za tekuću i 2021. godinu (1,2% i 1,4%, respektivno), dok je za 2020. godinu ista smanjena na 1,3% s prethodno prognoziranih 1,4%. Prema novim prognozama projicirana stopa nezaposlenosti u ovoj, narednoj i 2021. godini iznosi 7,6%, 7,4% i 7,3% (prethodno prognozirano 7,8%, 7,6%, 7,5%), respektivno.

Vršitelj dužnosti premijera Španjolske Pedro Sanchez je Parlamentu iznio svoje glavne prioritete za Vladu, budući da su zakonodavci iz njegove partije, kao i većinska koalicija, istaknuli da je vrijeme da Sanchez bude imenovan na ovu funkciju. Skoro tri mjeseca nakon nacionalnih izbora, Socijalistička partija, kojoj pripada Sanchez, a koja je najveća partija, je bez većine koja počinje debate i glasovanje, kojima bi dala legislativu Sanchezu da formira Vladu.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Povjerenje potrošača P SRPANJ	-7,1	-6,6	-7,2
2.	PMI prerađivački sektor P SRPANJ	47,7	46,4	47,6
3.	PMI uslužni sektor P SRPANJ	53,3	53,3	53,6
4.	PMI kompozitni indeks P LIPANJ	52,2	51,5	52,2
5.	Monetarni agregat M3 (G/G) LIPANJ	4,6%	4,5%	4,8%
6.	IFO poslovno povjerenje – Njemačka SRPANJ	97,2	95,7	97,5

SAD

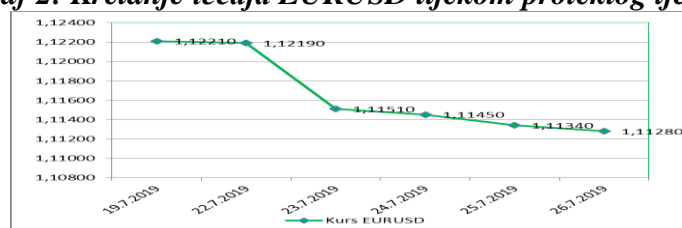
Prinosi na američke obveznice su tijekom prošlog tjedna zabilježili rast za 1 do 4 bazna boda, na što je utjecaj imala vijest da će se trgovinski predstavnici SAD i Kine vjerojatno sastati tijekom ovog tjedna, prvi put nakon Samita lidera zemalja G20, koji je održan krajem prošlog mjeseca, dok je predsjednik Trump istaknuo da američki predstavnici aktivno rade na pregovorima. Tržište je pozitivno reagiralo i na vijest da je predsjednik Trump postigao dogovor s članovima Kongresa o dvogodišnjem produženju limita zaduženja i federalnog proračuna, čime je spriječena najavljena financijska kriza koja bi, prema najavi Ministarstva financija, Vladu ostavila bez potrebnih sredstava u rujnu. Prema dogovoru federalni proračun je povećan na 1,37 bilijuna USD, što je povećanje za 50 milijardi USD u odnosu na ovogodišnji proračun, od čega će najveći dio biti potrošen na američku vojsku. Zabrinutost zbog usporavanja rasta, posebno vezanog uz trgovinske tenzije između SAD i Kine, kao i slabosti u inozemnim ekonomijama, ohrabruje Fed da smanji referentnu kamatnu stopu na ovoj tjednom sastanku prvi put u posljednjih deset godina.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – preliminarni podatak (G/G) II tromjesečje	1,8%	2,1%	3,1%
2.	Indeks osobne potrošnje – preliminarni podatak II tromjesečje	4,0%	4,3%	1,1%
3.	Indeks cijena nekretnina (M/M) SVIBANJ	0,4%	0,1%	0,4%
4.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) LIPANJ	-0,4%	-1,7%	2,9%
5.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda SRPANJ	5	-12	2
6.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas Sitija SRPANJ	3	-1	0
7.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga LIPANJ	0,08	-0,02	-0,03
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora P SRPANJ	51,0	50,0	50,6
9.	PMI indeks uslužnog sektora P SRPANJ	51,8	52,2	51,5
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 20. SRPNJA	218.000	206.000	216.000
11.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 21. SRPANJ	-	63,7	64,7
12.	Obujam porudžbina trajnih dobara P LIPANJ	0,7%	2,0%	-2,3%

USD je drugi tjedan zaredom nastavio aprecirati u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio smanjenje s razine od 1,1221 na razinu od 1,1128, što predstavlja pad od 0,83% na tjednoj razini. Jačanje USD bilo je podržano objavljivanjem boljih od očekivanih podataka o GDP-u u drugom tromjesečju, te potvrdom predsjednika Trumpa da trenutačno nema planove za slabljenje USD putem intervencija na deviznom tržištu.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna Boris Johnson je, kako se i očekivalo, izabran za novog premijera Velike Britanije. Njegova uvjerljiva pobjeda kapitulira Veliku Britaniju u odnosima s EU, a pojačava i ustavnu krizu u zemlji, s obzirom na to da su zakonodavci Velike Britanije obećali da će srušiti bilo koju vladu koja pokušava da napusti EU blok bez sporazuma. Nakon što je Johnson izabran na ovu poziciju, izjavio je da kreće u proces Brexita koji će biti okončan do 31. listopada, te da će na tom putu iskoristiti sve mogućnosti koje donose uvjerenje da se to može provesti. Također, Johnson je odbacio mogućnost privremenih generalnih izbora. Iz Nacionalnog instituta za ekonomska i socijalna istraživanja (NIESR) navode da je ekonomski rast u Velikoj Britaniji stagnirao i da su šanse 1:3 da je Brexit kriza već potaknula recesiju. Isti izvor ističe da su rizici ekonomskog rasta pod značajnim utjecajem vjerojatnoće da će Velika Britanija napustiti EU bez sporazuma, pri čemu ova vjerojatnoća sada iznosi oko 40%. NIESR navodi da bi Brexit bez sporazuma mogao imati negativan učinak po ekonomiju te bi mogao utjecati na smanjenje GDP-a za 5%. Premijer Johnson je umanjio vjerojatnoću pregovora s EU ukoliko se Brisel ne složi s ukidanjem postojećeg prijedloga u vezi s granicom s Irskom. Časopis „The Sunday Times“ je objavio vijest da je Michael Gove, ministar koji je odgovoran za pripremu aktivnosti u slučaju Brexita bez sporazuma, izjavio da „radi na pretpostavci“ da Brisel neće postići novi sporazum.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	CBI poslovni optimizam SRPANJ	-20	-32	-13
2.	CBI porudžbine u prerađivačkom sektoru SRPANJ	-15	-34	-15
3.	Broj odobrenih kredita za kupovinu kuća LIPANJ	42.700	42.653	42.407

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89744 na razinu od 0,89873, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2502 na razinu od 1,2384.

JAPAN

Prošlog tjedna je objavljen redovito mjesečno ekonomski izvješće Vlade Japana, u kojem je navedeno da je ista zadržala stav da se japansko gospodarstvo oporavlja umjerenim tempom te da se slabosti i dalje prvenstveno usmjeravaju na izvoz. S druge strane, Vlada je prvi put u posljednjih više od godinu i pol dana povećala procjene industrijske proizvodnje, a poboljšanje je uglavnom rezultat rasta proizvodnje automobila i građevinskih strojeva. Premijer Japana Abe je izjavio da je ta zemlja spremna preduzeti sve potrebne korake fleksibilno i bez oklijevanja kada se pojave negativni rizici za gospodarstvo, budući da trgovinski rat između SAD i Kine utječe na izgleda za gospodarstvo koje ovisi o izvozu. Abe je, također, istaknuo da su usporavanje rasta kineske ekonomije, trgovinski rat sa SAD, izlazak Velike Britanije iz EU, kao i širenje protekcionizma doveli do sedmog uzastopnog mjesečnog pada izvoza i slabljenja tvorničke proizvodnje, time prijeteći trećoj po veličini svjetskoj ekonomiji.

Zvaničnici BoJ su podijeljeni oko toga hoće li na sastanku narednog tjedna ublažiti monetarnu politiku, s obzirom na rizike nagle aprecijacije JPY i povećanja globalne neizvjesnosti. Uz snažnu domaću potražnju koja nadoknađuje slab izvoz, mnogi zvaničnici BoJ ne vide neizbježnu potrebu za trenutnim povećanjem monetarnih stimulansa.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

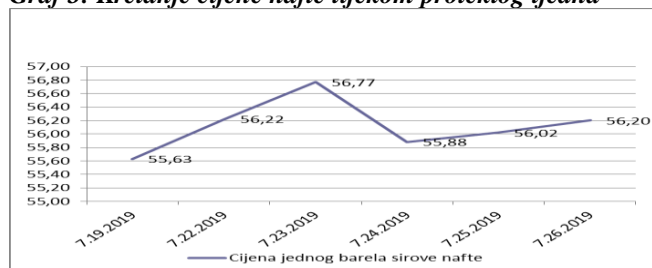
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SRPANJ	-	49,6	49,3
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SRPANJ	-	52,3	51,9
3.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	LIPANJ	-	-37,9%	-27,3%
4.	Vodeći indeks F	SVIBANJ	-	94,9	95,9
5.	Koicidirajući indeks F	SVIBANJ	-	103,4	102,1

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 120,86 na razinu od 120,95. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 107,71 na razinu od 108,68.

NAFTA I ZLATO

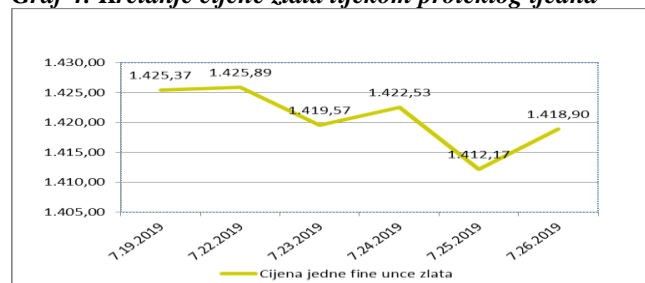
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,63 USD (49,58 EUR). Cijena nafte je početkom tjedna bilježila rast nakon što su izvješća pokazala da je došlo do značajnog pada zaliha ovog energenta u SAD, iako su ponovni pregovori na relaciji Vašington-Peking dali tračak nade usmjeren ka rastu tražnje za naftom. Izvješća su pokazala da je u prošlom tjednu u SAD došlo do smanjenja zaliha nafte za 10,96 milijuna barela. Narednog dana došlo je do pada cijene nafte pod utjecajem signala da gospodarski rast usporava u glavnim ekonomijama, što je imalo veći utjecaj u odnosu na vijesti o smanjenju zaliha nafte u SAD. U četvrtak je došlo do blagog rasta cijene nafte pod utjecajem objavljenih slabijih podataka u prerađivačkom sektoru u zemljama Zapadne Europe, što je protumačeno kao indikacija usporenog ekonomskog rasta, koji bi mogao reducirati tražnju za ovim energentom. Ukoliko se promatra cijena nafte tijekom proteklog tjedna, primjećuje se da je na zatvaranju tržišta cijena nafte zabilježila rast, nakon volatilnog trgovanja uslovljenog neizvjesnostima oko globalne tražnje i ponude, kao i neizvjesnostima oko ponude s Bliskog Istoka. Koncem tjedna cijena nafte je zabilježila rast od 1,02% u odnosu na tjedan ranije. Na rast cijene nafte utjecaj je imalo i priopćenje Državne kompanije za proizvodnju nafte iz Meksika u kojem je navedeno da je obujam proizvodnje nafte smanjen za oko 10% u drugom tromjesečju tekuće godine. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila 56,20 USD (50,50 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.425,37 USD (1.270,27 EUR). Cijena zlata je početkom tjedna smanjena nakon vijesti da su se predsjednik SAD Trump i lideri Kongresa dogovorili o dvogodišnjem produženju limita duga i ograničenju javne potrošnje s ciljem da se spriječi neispunjavanje fiskalnih obveza Vlade u ovoj godini. U četvrtak su objavljeni pozitivni ekonomski podaci za SAD, te je došlo do rasta prinosa na državne obveznice SAD i aprecijacije USD, a što je utjecalo na pad cijene zlata. Koncem tjedna došlo je do rasta cijene ovog plemenitog metala pod utjecajem zabrinutosti oko Brexita, ali i pojačanih geopolitičkih rizika koji su potakli tražnju za zlatom. Iz ECB je priopćeno da ne vide potrebu formalnog potpisivanja IV sporazuma o zlatu među središnjim bankama (Central Bank Gold Agreement) s obzirom na to da se tržište zlata razvilo i da je sazrelo te je istaknuto da je u momentu kada je ovaj sporazum uveden dan dopinos balansiraju uvjeta na tržištu zlata kroz osiguranje transparentnosti vezano za namjere transakcija zlatom potpisnika ovog sporazuma. Trenutačni sporazum ističe 26. rujna, a do sada je uključivao ECB, nacionalne središnje banke unutar eurozone, Narodnu banku Švedske i Narodnu banku Švicarske. Također, istaknuto je da trenutačno nitko od potpisnika ne planira da prodaje značajne količine zlata. Na tjednoj razini cijena ovog plemenitog metala je smanjena za 0,45% u odnosu na tjedan ranije te je na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila 1.418,90 USD (1.275,07 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.